

בארם צוכא סולדתי ראיתי ברכה בלמודי. בצדקת חורי שהקדישוני לנבות מיום הולדי. עליהם השלום! אמצוני וזרוני בדפסי ובשקדי, על דלתי בית המדרש. ובמרומים שהדי, שהרבת לילות רצפתו היתה לערשי ומסדי. והקירוני מתנמנמי האלפסי והאשרי, כרצוני וגירונידי.

זכר צדיק לברכה רבי המוכח ונגידי, הגאון עזרא שעיו שאכוקתו הבעירה לפידי. מברכתו העמדתי תלמידים והוא משנבי ומסעדי. ובעיון המביע עלי חותמי סאו חוסדי. חותם אמת שהפשתיו ואהבתיו ככל מאדי. לפול עקום צורם אזני וחותר ורידי.

הגאון יצחק דיון המגות, אלופי וידידי. כהכה ספה כשרונותי ושטרם ספחי ומצודי. ביחוד החכימיני כדקדוק השפה המקשמתו כעדי. ובמליצת המשוררים הנשכבים: משוש היחידי! והשכילני בחובת הלכות של כחי החסדי. בכורי, במורה ומפרשי שם-סוב ואפורי.

הפת כלתה מסלי כארץ עניי ומרודי. והרחים בצוארי העיקו ולהניק צמק שדי. כאין קפה אין תורה לי ולתלמידי. ולכן יצאתי מעירי ובצקלוני לחם נקודי. נמעתו לירושלם בחקוד לנבות בה עתידי. ופגשתי מעצורים שהדיחוני ולאמריקא הרחיקו נודי.

פה תלמוד תורה ומסחר כוננו מעמדי. מסחר מפל ולפרקים נחל זלוול מצדי. ומלאכו המשחית לא רפני עד אכדי. ותלמוד עיקרי! שורר בביתו גם במשרדי. באהבתו שנית והשתעשעתי בשלותי ובטעי ונודי. כאש אוכלת עצור בעצמותי" בכשרי וגלדי.

כאמריקא סאו הקמה לא כלה מכדי. ושכעתי מרשן שלחתי וצלי שפודי. אולם מצפוני הופך ללענה כוסי ונגידי. על התחמקי סירושלם ובנולה תקעתי יתדי. כלמתי לעומתי תוכיחני ותמם כעש חסודי. במסתרים הככה נפשי ואשים דמעתו בנאדי.

עלבון התורה בעדתנו כחץ פלה ככדי. בקריאה מיכנית הסתפק התלמיד הישראלי-חרדי. בהבנת החושב דוסה לשכנו האיטלקי והארלנדי. והעדה מתאוננת: אמריקא שמטה יונקי מדרי. התינוך העמסי ב"סקול" נבנה מחרבנו ושודי. ושופרי חוסותיו פצענו ונשאו מעלי רידידי.

לפדיון שבויים קפנים, שוויתי ה' לנגדי. ולהרכיב תורה במוסדם נדרתי וקיימתי יעודי. ולשפת התורה הקדושה הסירו לשונם האשדודי. למרות המוקשים ומפריעים שארכו להכשלי והלכדי. בהנחלת הנראה השקעתי מיטב שנותי ולשדי. ונמולי העליון: תלמידים המשכחים קשי שעבודי.

הרמב"ם, מנוחתו כבוד, אורי רועי ופודי. פודני מסכלות ומשתתף בינוני, בצלעו וברקודי. תמיד מערונות כשמו אריתי מודי ונרדי. ולא במחתי בהוראתי עד שהצנתיו לעדי. וכשבקשתיו ולא מצאתיו במשפטי התעורר חשדי. זכיתי להרכות תלמידיו ועמם אמתק סודי.

השוכן בציון שלחונן עפרה ערנתי מעודי, ולנוכח דכירה השמם פניתי בהתפללי וכסנדי, יכונן מקרשה משאת נפש כל יהודי. ולאורו ילכו גם שכניה הארסי והגלעדי. כשלום ישונו נחלהה ארץ הראוכני והגדי. וכארץ הצבי נמר ירכב עם גדי.

נאום שאול-סלוב בן אברהם עכאדי
בן סך מרדכי הגאון היגול הספרדי
ינחו בנן ערנם חכרם יאיר הלדי

בן מקצבים לרצאון ס"ב אגדי
בס' חנה סוניה ר"א א"ל רצאון

- נאום המרחיק נודד שבע לענת ורחמי. אגרות 50
- ואיסות על גבי חרשי בשור רדון. ולמרת שאני בראי לתקו משונתו ולשאת מרין. חרתי אוראא לזוב ששיתון ופער אשיל נשין לצרותי, כמר ובגלתי שדי יאמר דין: וכמר נר ירעד ונחל ושיכנה לכתובי. — ויטעי בארץ הצבי חתלת ושיכנה וצבתי. והורשאת עור ושיכתי ומרשאת משחת מחוללי. והתורה חכמי ושיכתי בלחתי ולשאל כעני. כמר נכספתי לעש אגודי לחתתי לפוסן. ליערין. ולחצותי לחצות החפכים חרתי ותי ליעור ונבין? אם חפץ כי די ורצאני את נתי. 60
- הציעו מלכו בר אבתו ולא בר אגרי. ושיכתי לשרשים כאן לא רמתי. בן אברהם זצ"ל שומר תורה אחרתי וצויתי. בן מרדכי עכאדי וצוקיל חתובר ומתובר במעין.

בדקלתי. נר חלק ניסן תש"ה 65

מקצבים הרב משה זאבי סג"ל, ט"ז כסלו, תר"ל

- אמר נבר מתובר, עמם תלאת ולתק בעמתי. ריק מתבמות ובלתי משגי כמר מולין. ארם צוברת שלפנים קבחה גלית וספקו סאון. נתפרסמת דורות. ברבנה והמפלעים בתומה ובמני. בתלמוד מצחצחי חיבת. ותי. ושלי ושרי. ובמתורת בנים עלילות ואומים: רץ חנין פוסים כל אחרתי התורה ומתומם בחינוך ועירתי. ומלמדים כרצו נקודותיו ומעמתי. רמסו ורשתי. לעום הודי לוחטים סודותם כחל איש בלבותי. נודדים פירי. ויה ויחזקומו נקים התורה לעברות ולנרות. וחסם מוסרי התביעות. ונפתי. סאו ורדתי. ובתריסם מורדה כמשה ברשתי. כאן כתי מודי. וכשירם כשורות לומרם במעט. בק דודי ומפרין ומתום שמתה בולקו גם כשתלחם אול מכלי. נקים מחור באבק נול: אי ותיארת ומודי. 15
- וכעמתי על קשתי צוקו שחמו גורם בחלוק ובבין. מדווחים חכו כתי. כתי ומחוי חם צפוי כל איפה ואתה על ולי אורתי עיני ומסות. לא ותפארי בהרבות שרם. במקרות עקרות לערתי. ולא עסקי כשאלת חלום לחיי ומתולת בערתי ותי. 20
- במשורר נר ערווחים והשגרת על כבסו ונקתי. וקשתי עמם לפני שרביט סתו קשתי וחמתי. לא כמי עותו באשכיו וכסין פודין. ולא נשאו פנים לפנים ולפני רבתי. כישופי התרעו להפרישו באר. 25
- ות האמות ומתקיי. ולשפתי בתינו מסתעה מתה בנותיו ומסותי. נלחמו במכשפות ובעלות אוב המוכרות משחת. וברכו באחרונה על עקרות עבודתי. ותי ומתי. דרשו שלום והשליטו בין המשפחות המתורגמת כנצתי. אנום הישיעי חרעי ותי ומקו נבוקו ופיעתי. 30
- יסוד ישיבות וראע לומרעא מסותי. לחמו וסקתי. ולתיב התורה בהנהגתו אמתי. במתנתו לר לחתי. עם כל מידותיהם. וקסיו הצבוי דעליות רמין. — הרבינו הרה ברבים. והתראות חמת באיכות וברבתי. ותי נפשי חשק וקוד עריתי חמבא ללתי. — עמוד בחורים בלילות לעתי בסוגות ולעמדי על אפתי. 35
- בדלשותיהם לחמו חשפו ורוא חתי חמרת ופתי. ונה חשבת. שומר התפרות מפור ומסותי שין. פורסו עניס חמדות. אונאה וגיבה והאריבו בנתי. והטעו למשא ומתו כאמתה וכלי שבורות ונתי. עשיות ספרים חכרי לכתוב התארת ורדתי. נמתם להללות בני סודות ופליית וסככו קיעתי. קולותיהם הצטיעו למתה כדוקות. באחרות ואחרתי. ומארתו והחללו ממות חמדותם. לא חילעו לחצוי. 40
- אשריהם שפלו בחייהם תרומות חמדות. שלחות ומינות. ונביע כששתיהם לערנו מלאכי השרת חשתופו בלתי. 45

ראיתי בספר "אישים ושיטות" להרב שלמה יוסף זיין נ"י (דף 99) שכתב פירוש שר התורה ר' יוסף רוזין ז"ל, ידוע בשם הרונצ'בי, במשנה אחת במסותם ובדברי הירושלמי על משנה זו.

"ארבעה עשר שחל להיות בשבת מפערים את הכל מלפני השבת, דברי ר' מאיר. חכ"א בומנו. ר"א בר' צדק אמר תרומה מלפני השבת וחולין בומנם" (פסחים מט) הפירוש הרגיל...

והרי פירושו של הרונצ'בי: הכל מודים שמפערים את הכל חולין ומרומה בערב שבת. לא נחלקו אלא בערב שבת גופא. לר"מ אין צורך לבער לפני הצות, שהרי כל היום מותר באכלת המין, ולכן די שיבער "לפני השבת" סמוך להשיבה, חכמים אמרו: "בומנו" ר"ל בזמן הקבוע לבעור בכל השנים, לפני הצות, ור"א בר' צדק מחלק: תרומה שאסור להפסידה בתנא, מלפני השבת, כי למה יבערנה קודם לכן והיא מותרת עדיין באכילה, אבל חולין בומנם הקבוע, קודם הצות, ויפה אמרו בירושלמי: "אתיא דר' אלעזר כרב גמליא" ששניהם סוברים דבר אחד. שבמרומה מפני קדושתה ואיסור הפסדה, יש לזאריך בזמן אכילתה יותר. המחבר כתב עוד: כמה מדינה פירוש זה לא בלבד בפני אלא אף בפשטותו: "והטוב לבער קודם הצות" שכתבו הגמור והש"ע (או"ח תמ"ד) מצא לו תיקון במשנה ערוכה, שהרי הלכה כחכמים עכ"ל.

והמקור יראה שאין זה פשוט המשנה כלל, שהרי לפי זה גם מאן דאמר "בומנו" ופירוש הוא מלפני השבת, לא אחר כניסתו. וא"ל כדי לאפוקי מסברת החכמים היה צריך ר"מ לייק "מבערם ע"ש עם השכיבה" גם לשון החכמים האמורים, "בומנו" אינו חולס כהגון לערב שבת, כלום זמן בעיור המין הוא ביום שלשה עשר? והל"ל "לפני הצות".

אמנם לבד מהלקיים בלשון, עיקר פ"י הגאון הרונצ'בי, במח"כ וזא נסתר לגמרי מהירושלמי בעצמו באותה סוגיא, שבה מביאר טעם ר"מ שלא יבא לספק בל יראה וכל ימצא, וטעם חכריו החכמים משום דר"ל אפי' בחול אין שורפים את הקדשים, ע"ש היטב והתברר לו בהכרח דפירוש "בומנו" הוא ביום ר"ד שחל להיות בשבת, וכמו שהביינתו כל הגאונים והפוסקים שבכל הדורות, כלי שום חולין.

גם בתוספתא דפסחים פ"ג, תבאח במלחמתה להרמב"ן וכשאר ספרים, אימת להיא: אמר רב אלעזר בר' צדוק תרומה מלפני השבת שאוכליה מוצטין וחולין בשבת שאוכליהן מרובין.

ומאד יש להתפלל הן על הגאון הרונצ'בי הן על המחבר המהולל ומפאר פירושו, אך לא שלשה ענים ז"ל בתוספתא ובמקור הסוגיא של הירושלמי בענין שהם עוסקים בו!

הנהגות ושיטות
הנהגות ושיטות
הנהגות ושיטות

ל
ל
ל

ד שבט תרצ"ט

אל המסיעים.

מפני שראינו גליט מארצות ואבדו ממלכותו הודחתו, אך לא אבדו את ספר תורתנו, אוצר במודני ומקור תקומתנו הנפיעה על נתינתנו והסתדרות ועל חזקתנו הראשונה עליון, ולא נתנו את מצותנו — בריה מלא קיומו וסדר השארת נפשנו לעולמים, לכל מקום שלינו גלות שכינה צמנו, ממדינה למדינה ושאונו לפנינו את לפיד אש דתנו שהלכנו לארץ, וכו' שרפנו את קש האלילים התבליתם הפכנו את כל עבודתכם לתאמין באל אחד. בכל זר מטרנו את נפשנו על קודש שמו, ולמדת הלחץ המצוקה, הגמרות הענייני הנוראים עסקנו יומם ולילה פתורנו שממקדחת המכרד שאבנו מי גתמה וישתן, עז וטבלות לפשנו הממזכאת, ומכאן הנהל מים חיים ושיקונו, דרך צנורות וכלים שונים, את ארון הארצות המתקדחת ונאירות שבינינו שישדון חפש ודימיקטיק, תרוב מקומות פורינו לא פרצנו הנרד המפסיק בינינו לשכינו ולא התבלולנו בהם אך התאמנו להגן על תורתנו של עם לפיד ישכון: בודד בדת, כשבתותיו חתונו במאליו ומשעו, ותסודת משפחתו המצויינת.

מכתי מלה אתכם כי תמיד תעמדו התורה במלכו עולמכם האאונה חנה שריים בחיכם, באבותינו התמימים תקיימו נפשו לשמע, תשכינו ותעריכו אל ביה"כ וביקמליד, מקדש מעט" גלותנו ומבצר רוחנו, ותמו גם לקרב שאר צעירי עדותכם אל המאור שביהדות ולגורו, ביחוד — פרצת השבת ושמנו חיינו זאת פאריה, שלצדנו ולשנתנו רבו בזמן והאחרון מחלילה התמקריבים קדשתה על המוכח על חוקה המדדני. הלאי והצליחו גם כפירין שבידות! אלה בנותנו — חוט השדרה בתרבות הדרך העתיד — שולחנו בתוכנו, ועד היום משע מאן אחז הממשיכות למדן הנכרי, וזוכן דומות — כבנותנו, לעמקות שנשבו בין הערים, קדיל שתמאלו אותן נאאלת רוח שלילמה.

מאשרים אחם החיים באמריקה ארץ השפע, הארד הודוד ובעלת דאפשריות הבלתי מוגבלת, אשרים אם תשמשו בכל החומר הזה לעזרת אלוכם ושיאצות החשר, הוללות והענייצות, העשוקים התנודפים ושצנעיותה וא"י נאית עברנו וחתר עתידנו, למלאה את חובתכם לה ולעזור בכל האמצעים והדרכים המובילים לבנין תרבותיה ולהפחתת ישותה, ופרו את שובעונו לציון על גהרות בכל, זאת שאפתנו והפלחנו אליה כל הודרות, אל תחזו מהנבולשים שבמשנתה, חיי בהרד המערכת תראשונה של מניניה ולחמי תודתה, ותפסו מקום חשוב בין בניה — בניה התאמנים.